

Teknik och serviceförvaltningen
Christina Flodin

Bilaga 3. Om återställning av asfaltbeläggning i kommunal regi

Bakgrund

I dagsläget utförs både grävning och återställning på allmän plats av olika entreprenörer som är verksamma i Enköpings kommun. Det medför problem för kommunen med framför allt återställningar som blir utförda med ojämn kvalitet, inte blir utförda enligt kommunens bestämmelser och i vissa fall inte blir utförda alls. Det kan också uppstå svårigheter om återställning inte sker med rätt asfaltsmassa, eftersom detta inte upptäcks förrän vid slutbesiktning, och det kanske inte är rimligt att kräva att entreprenören ska göra om hela återställningen. Det är resurskrävande att för- och slutbesikta alla grävningar som sker på allmän plats i kommunen, och entreprenörerna är dåliga på att kalla till besiktning när arbetena är färdiga.

Några ledningsägare har också uttryckt en önskan om att kommunen ska hantera asfalteringen av återställningarna.

Återställning i egen regi

Återställning i egen regi betyder att all återställning av allmän platsmark, gröna och hårdgjorda ytor utförs av kommunen eller kommunens entreprenörer om inte annat avtalats för att säkerställa långsiktigt god kvalitet och kontinuerlig kontroll av garantier. För att kompensera kostnaderna tar kommunen ut avgifter vad gäller återfyllning, återställning, framtida ökat underhåll och arbete i nybelagda ytor, som ska styras av kommunens gällande avtal.

Fördelar/möjligheter

- Det blir jämnare kvalitet på återställningarna
- Återställning kommer att ske enligt kommunens bestämmelser eftersom beläggningsentreprenören inte har någon fördel av att göra på annat sätt.
- Beläggningsentreprenören kan upptäcka om återfyllnad skett med fel massa och åtgärda detta, det ser man inte när asfaltering är utförd. Kostnaden för att gräva ur och fylla med rätt material läggs på ledningsägaren

- Kostnad för framtida underhåll bakas in i återställningskostnaden. Det är i dagsläget vissa svårigheter att kunna fakturera detta, om kostnaden för detta bakas in i återställningskostnaden gör det hantering mycket enklare.
- Ytorna som ska faktureras för framtida underhåll blir mer korrekta eftersom de baseras på den faktiska ytan som återställs, inte den som ledningsägaren uppger.
- Besiktningsbehovet minskar, det är beläggningsentreprenörens arbete som i så fall ska besiktas, och där behöver inte samtliga schaktåterställningar besiktas.
- Risken för att en mindre aktör inom grävning och beläggning går i konkurs eller av annan anledning lägger ner verksamheten är relativt stor, vilket påverkar om en åtgärd måste göras inom garantitiden på en återställning. Risken för att en upphandlad (större) beläggningsentreprenören går i konkurs eller av annan anledning lägger ner verksamheten är minimal.
- Kommunen kan styra beläggningsentreprenören och välja vilka återställningar som ska prioriteras
- För den vinst som påslaget för återställningarna ger kan kommunen utföra nödvändiga reparationer och driftåtgärder på ytor med akut behov, dvs man får en viss utökning av budget.
- Beställning av återställning är tvingande i Panorama när man klarmarkerar ett ärende, vilket innebär att risken för att missa en återställning minimeras.

Nackdelar/konsekvenser

- Enköping är en liten kommun, en upphandlad beläggningsentreprenör kommer troligtvis inte att vara aktiv i kommunen varje vecka under säsong. Det innebär att kommunen måste ha personalresurser för tillsyn och ev. behov av åtgärd av grävningar som ligger öppna innan asfaltering är utförd.
- Återställning av grönytor måste göras av parkenheten. Detta ska faktureras vidare till ledningsägaren, men kräver att personalresurs för detta finns.
- Återställning av plattor, gatsten mm måste utföras av gatuenheten. Detta ska faktureras vidare till ledningsägaren, men kräver att personalresurs för detta finns.

Omvärldsanalys

Återställning av beläggning på allmän platsmark i grannkommunerna utförs av sökare (sökarens entreprenör) eller i egen regi (se tabell). Kostnaden för återställningen i egen regi debiteras sökanden.

Kommun ansvarar för återställning	Eskilstuna, Heby, Håbo, Knivsta, Strängnäs, Västerås
Sökande ansvarar för återställning	Enköping, Sala, Tierp, Uppsala, Älvkarleby, Östhammar, Stockholm

Vidare åtgärder

Här kommer en lista med åtgärder som kommunen behöver genomföra efter beslutets om nye bestämmelser som gäller återställning i egen regi tas:

N	Åtgärder	Tidsplan
1	Inköp av återställningsmodulen i Panorama	Under 2026
2	Införa nya taxor och avgifter 2027 som gäller återställning	Under årliga taxesättningen, december 2025 - mars 2026